

OMSÆTNINGSTAB I TURISTERHVERVET

Dansk turisme har oplevet en tilbagegang i de udenlandske overnatninger. Det er sket i en periode med international vækst, som de fleste andre EU-lande har nydt godt af.

Tilbagegangen er et udtryk for, at dansk turisme er blevet udsat for en skærpet, international konkurrence. Nye, attraktive feriedestinationer er blevet tilgængelige, og rejsemønstrene har ændret sig med kortere ferieophold til følge. Det har udfordret især de danske kystferiedestinationer, men heller ikke storbyturismen er gået ram forbi.

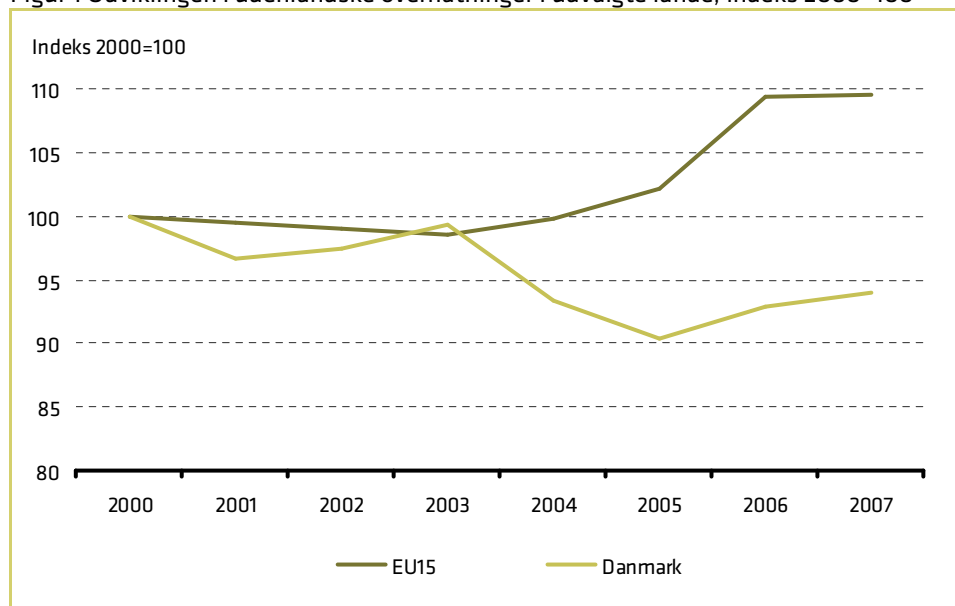
Men meget tyder også på, at rammebetingelserne for turisterhvervet ikke har været gearret til en skærpet konkurrencesituation. Det stiller andre krav til rammebetingelserne, at turisterhvervet i langt højere grad er blevet et globalt erhverv.

Havde Danmark haft en udvikling i de udenlandske overnatninger som gennemsnittet i EU15, ville Danmark have haft 14,6 mio. flere udenlandske overnatninger siden 2000. Det svarer til, at dansk turisme har tabt en omsætning på kr. 8 mia.

Dansk turisme har haltet efter udviklingen i Europa

Dansk turisme har haft en nedgang i de udenlandske overnatninger svarende til 6 procent siden 2000. I langt de fleste EU-lande har der været en modsat tendens. Gennemsnitligt har der været tale om en vækst på knap 10 procent i EU15-landene, jf. figur 1.

Figur 1 Udviklingen i udenlandske overnatninger i udvalgte lande, indeks 2000=100

Note: EU15 undtaget Grækenland. Overnatninger i EU15 i 2007 er estimeret, da data ikke foreligger for alle lande.

Kilde: Visitdenmark, 2008

Enkelte andre lande har haft en negativ udvikling som Danmark og oplevet store fluktuationer i perioden. Det gælder bl.a. Holland, Spanien og Frankrig. Men flertallet af lande har haft en positiv vækst i udenlandske overnatninger. Mest markant i Tyskland og England. Den positive udvikling slår igennem i udviklingen for EU15 som helhed.

Vi vælger netop at holde udviklingen i de udenlandske overnatninger i Danmark op imod udviklingen i EU15 over en længere periode. Dermed undgår vi at sammenligne udviklingen med enkeltlande og i bestemte perioder, hvor særlige forhold kan spille ind.

I 2000 var der ca. 24 mio. udenlandske overnatninger i Danmark.¹ Frem til 2003 var der mindre fluktuationer, men i 2004 kommer et knæk og nedgangen fortsætter i 2005 med 21,5 mio. overnatninger. I 2006 vender nedgangen, så vi ligger på 22,5 mio. overnatninger i 2007, men stadig under niveauet i forhold til starten af perioden.

¹ I årene forinden faldet antallet af udenlandske overnatninger også. 1996 havde vi således 27 mio. udenlandske overnatninger. Manglende data fra andre EU-lande gør det imidlertid svært at sammenligne udviklingen før 2000.

Omsætningstab for dansk turisme

Forestiller man sig, at udviklingen havde været anderledes i Danmark, og at dansk turisme havde haft en udvikling som gennemsnitligt i EU15, så ville antallet af udenlandske overnatninger og omsætningen have været helt anderledes.

Vi har lavet et regneeksempel, der viser, at der er tale om et ganske markant tab igennem perioden fra 2000-2007, jf. tabel 1. Samlet for perioden ville Danmark have haft 14,6 mio. flere udenlandske overnatninger og en meromsætning på kr. 8 mia., hvis Danmark havde haft en udviklingen i overnatningerne som EU-gennemsnittet.

Tabel 1 Tab i udenlandske overnatninger og omsætning

Periode	Udenlandske overnatninger			Omsætning		
	Faktiske	EU15-vækst	Forskel	Faktiske	EU15-vækst	Forskel
2007	22,5 mio.	26,2 mio.	3,7 mio.	13,7 mia. kr.	15,9 mia. kr.	2,2 mia. kr.
2000-2007	182,2 mio.	197,9 mio.	14,6 mio.	98,8 mia. kr.	106,8 mia. kr.	8,0 mia. kr.

Note: Omsætningstal omfatter alene de tre forretningsområder kyst-, storby- og mødeturisme

Kilde: Copenhagen Economics

Omsætningstab er et resultat af den store forskel i udviklingen i de udenlandske overnatninger i Danmark og EU15 som helhed. Mens den gennemsnitlige årlige vækst har været på 1,3 procent i EU15 siden 2000, så har den gennemsnitlige årlige vækst i Danmark været -0,88 procent.

Havde Danmark havde fulgt EU-udviklingen siden 2000 ville der have været 26,2 mio. udenlandske overnatninger i 2007 mod de faktiske 22,5 mio. og en omsætning på kr. 15,9 mia. mod de faktiske kr. 13,7 mia.

Effekter for samfundsøkonomien i øvrigt

En højere vækst end den faktiske ville have gavnet samfundsøkonomien som helhed. Gevinsten ville være kommet på i hvert fald to måder: gennem øget produktivitet og gennem øget beskæftigelse.

Hvis erhvervet ville have klaret den øgede efterspørgsel ved at udnytte sine ressourcer og kapaciteten bedre, så ville det øgede antal udenlandske overnatninger slå igennem via øget produktivitet. Det ville komme virksomheder og medarbejdere til gavn gennem højere indtjening og højere løn. Den øgede aktivitet ville have ført til en stigning i fx moms og afgifter til staten og dermed til øgede offentlige indtægter. Endvidere ville det højere forbrug virke positivt på omsætningen i andre erhverv, fx detailhandlen.

Øget beskæftigelse inden for turisterhvervet er den anden effekt, som kunne have opstået for at imødekomme den højere efterspørgsel. Såfremt arbejdskraften der trækkes ind kommer fra

ledighed vil det bidrage positivt til beskatningsgrundlaget og dermed til skatteindtægterne. Især hvis det er fra grupper på arbejdsmarkedet, som er kendetegnet ved at have en høj ledighed. Effekten er imidlertid usikker. Danmark har i perioden haft øget beskæftigelse, og det er sandsynligt, at den pågældende arbejdskraft i stedet har fundet beskæftigelse i andre erhverv og derigennem har bidraget til indkomst i samfundet og til skatteindtægterne.